

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 214/21
Luxembourg, 30. november 2021

Sodba v zadevi C-3/20
LR Ğenerālprokuratūra

Ĉe organ kazenskega pregona ugotovi, da guverner centralne banke drŹave ĉlanice dejanj, ki jih ta organ preiskuje, oĉitno ni storil pri opravljanju uradnih dolŹnosti, se postopek zoper njega lahko nadaljuje, ker imuniteta pred sodnimi postopki ne velja

Dejanja goljufije, korupcije in pranja denarja ta guverner tako ne stori pri opravljanju uradnih dolŹnosti

Latvijsko drŹavno toŹilstvo je junija 2018 zoper guvernerja centralne banke Latvije (v nadaljevanju: AB) pri RĪgas rajona tiesa (okroŹno sodiŹe v Rigi, Latvija) vloŹilo obtoŹnico zaradi razliĉnih kaznivih dejanj korupcije. Konkretno, osebi AB se oĉita, da je sprejela dve podkupnini v zvezi s postopkom bonitetnega nadzora nad neko latvijsko banko in da je oprala denar, ki izvira iz ene od teh podkupnin.

Oseba AB, katere zadnji mandat guvernerja se je iztekel decembra 2019, je bila kot guverner centralne banke Latvije tudi ĉlan RazŹirjenega sveta in Sveta Evropske centralne banke (ECB).

Glede na to posebnost se okroŹno sodiŹe v Rigi spraŹuje, ali lahko oseba AB kot ĉlan RazŹirjenega sveta in Sveta ECB uŹiva imuniteto na podlagi ĉlena 11(a) Protokola (Źt. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije,¹ ki uradnikom in drugim usluŹbencem Unije priznava imuniteto pred sodnimi postopki za vsa dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolŹnosti.

Tako se je okroŹno sodiŹe v Rigi odloĉilo, da SodiŹu predloŹi vpraŹanje za predhodno odloĉanje, ali – in ĉe je odgovor pritrdilen – pod katerimi pogoji in kako lahko guverner centralne banke drŹave ĉlanice uŹiva imuniteto pred sodnimi postopki na podlagi Protokola o privilegijih in imunitetah v okviru kazenskega postopka, ki teĉe zoper njega.

Presoja SodiŹa

SodiŹe, ki je odloĉalo v velikem senatu in ki je opozorilo, da so vsi guvernerji centralnih bank drŹav ĉlanic ĉlani RazŹirjenega sveta ECB in da so guvernerji centralnih bank drŹav ĉlanic, katerih valuta je euro, poleg tega Źe ĉlani Sveta ECB, je najprej ugotovilo, da se Protokol o privilegijih in imunitetah v skladu z njegovim ĉlenom 22 uporablja za ECB, za ĉlane njenih organov in za njene zaposlene. Zato se ta protokol uporablja za guvernerje centralnih bank drŹav ĉlanic kot ĉlane vsaj enega organa ECB.

V tem okviru lahko guvernerji centralnih bank za dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolŹnosti ĉlana organa ECB, uŹivajo zlasti imuniteto pred sodnimi postopki, doloĉeno v ĉlenu 11(a) Protokola o privilegijih in imunitetah. V skladu s to doloĉbo navedeni guvernerji po prenehanju funkcije Źe naprej uŹivajo to imuniteto pred sodnimi postopki.

V zvezi s predmetom in obsegom varstva, doloĉenega v ĉlenu 11(a) Protokola o privilegijih in imunitetah, je SodiŹe nato poudarilo, da se na podlagi ĉlena 17, prvi odstavek, navedenega protokola imuniteta pred sodnimi postopki prizna izkljuĉno v interesu Unije. Ĉlen 17, drugi odstavek, tega protokola to naĉelo izvaja tako, da doloĉa, da mora vsaka institucija Unije to imuniteto odvzeti vedno, kadar meni, da odvzem imunitete ni v nasprotju z interesi Unije.

¹ Protokol (Źt. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije (UL 2016, C 202, str. 266; v nadaljevanju: Protokol o privilegijih in imunitetah).

Tako je ECB, kadar ji je predložena zahteva za odvzem imunitete pred sodnimi postopki guvernerja centralne banke v zvezi z nacionalnim kazenskim postopkom, ki je v teku, edina pristojna za to, da presodi, ali je odvzem imunitete v nasprotju z interesi Unije.

Nasprotno pa si ECB in organ, pristojen za kazenski postopek zoper guvernerja nacionalne centralne banke, delita pristojnost za ugotavljanje, ali je guverner dejanja, ki so lahko predmet kazenskopravne kvalifikacije, storil pri opravljanju uradnih dolžnosti člana organa ECB, in ali zato ta dejanja spadajo na področje uporabe imunitete pred sodnimi postopki, določene v členu 11(a) Protokola o privilegijih in imunitetah.

Sodišče je v zvezi s podrobnimi pravili te delitve pristojnosti pojasnilo, da lahko organ, pristojen za kazenski postopek – kadar ugotovi, da guverner centralne banke zadevnih dejanj očitno ni storil pri opravljanju uradnih dolžnosti člana organa ECB – postopek zoper njega nadaljuje, ker imuniteta pred sodnimi postopki ne velja. Tako je v primeru dejanj goljufije, korupcije ali pranja denarja, ki jih stori guverner centralne banke države članice in ki so vsekakor zunaj okvira funkcij uradnika ali drugega uslužbenca Unije.

Kadar pa ima nacionalni organ v kateri koli fazi kazenskega postopka ugotovi, da je zadevni guverner sporna dejanja storil pri opravljanju uradnih dolžnosti člana organa ECB, mora zahtevati odvzem imunitete pred sodnimi postopki. Kadar nacionalni organ v zvezi s tem dvomi, se mora posvetovati z ECB in – če zadnjenavedena meni, da so bila dejanja storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti – to institucijo pozvati k odvzemu imunitete zadevnemu guvernerju. Takim zahtevam za odvzem imunitete je treba ugoditi, razen če se ne dokaže, da temu nasprotuje interesi Unije.

Spoštovanje te delitve pristojnosti je poleg tega predmet nadzora Sodišča, pri katerem je na podlagi člena 258 PDEU lahko vložena tožba zaradi neizpolnitve obveznosti, če nacionalni organi ne izpolnijo svoje obveznosti, da se posvetujejo z zadevno institucijo Unije, kadar ni mogoče razumno izključiti vsakršnega dvoma o uporabi imunitete pred sodnimi postopki. Če pa pristojna institucija Unije zavrne odvzem imunitete, je veljavnost te zavrnitve lahko predmet predloga za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču ali direktne tožbe zadevne države članice na podlagi člena 263 PDEU.

V zvezi z obsegom imunitete pred sodnimi postopki, določene v členu 11(a) Protokola o privilegijih in imunitetah, je Sodišče pojasnilo, da taka imuniteta ne nasprotuje celotnemu kazenskemu pregonu, med drugim preiskovalnim ukrepom, zbiranju dokazov in vročitvi obtožnega akta. Vendar če je v fazi preiskav, ki jih opravijo nacionalni organi, in pred predložitvijo zadeve sodišču ugotovljeno, da lahko uradnik ali uslužbenec Unije uživa imuniteto pred sodnimi postopki za dejanja, ki so predmet kazenskega pregona, morajo ti organi od zadevne institucije Unije zahtevati odvzem imunitete. Poleg tega ta imuniteta – ker jo zadevni uradnik ali uslužbenec Unije uživa le za določeno dejanje – ne nasprotuje temu, da bi se dokazi, zbrani med policijsko ali sodno preiskavo v zvezi s tem uradnikom ali uslužbencem, lahko uporabili v drugih postopkih, ki se nanašajo na druga dejanja, za katera imuniteta ne velja, ali ki so uvedeni proti tretjim osebam.

Sodišče je nazadnje navedlo, da imuniteta pred sodnimi postopki sicer ne velja, kadar je upravičenec do te imunitete v kazenskem postopku obdolžen dejanj, ki niso bila storjena v okviru funkcij, ki jih opravlja za institucijo Unije, vendar bi bila zloraba nacionalnega pregona dejanj, ki niso zajeta s to imuniteto, da bi se izvajal pritisk na zadevnega uslužbenca Unije, vsekakor v nasprotju z načelom lojalnega sodelovanja, določenim v členu 4(3), tretji pododstavek, PEU.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

www.curia.europa.eu

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.